

ses llums *infernals*», Maragall (*Oda a Bna.*, v. 73).

Infernar 'ser condemnat a l'infern': s'havia usat com a intr.: «Que-m dés mort? Volria / per mi *infernar*?», Cerverí, 29/23.32 (=Riq., v. 16, segons la seva mala escansió), també en un passatge lulllià del *Lli. de Cont.* (AlcM). També refl. o tr.: «avèn compassió de les greus prehons e forts en quèls christians estan, qui són en poder del Soldà; e encara, consideran los peirylls que encorren per *enfernar* lurs ànimes ---», a. 1317 (Finke, *Acta Ar.* II, 753); variant *enfernar* (AlcM).

D'on *infernat* 'internat o condemnat a l'infern': «poder --- pot endreçar --- a fi ço que'l papa vol ordenar dels hòmens religioses de Jòrgia; mas lo poder no pot retornar los *infernats* dampnats en estament de salvació, pus són passats d'esta present vida», *Blanq.* (NCL. II, 208.15). I recordem els passatges en la *Cançó del Comte N'Arnau* i en les versions que en donaren Maragall, Guimerà etc. *L'infernat* que s'apareix és lívid pel color: i en aquest sentit també s'ha usat *desinfernat* 'la persona que té cara traspostada i horripilant': en una cançó que moteja totes les noies de Calaf: «la de Cal Vensà, l'ull de sargantana, / la de cal Doctò, la groga salada, / la de cal Narcís, la *desinfernada* / ---», MilàF (*Romllo.*, 282, A₁). *Infernet*. El NL i cognom *Masifern* sembla perpetuar un ús laic, pre-cristià, MANSUS INFERNUS 'mas de baix' (cf. *Casadevall* etc.).

Del ll. *infērus* només hem tret el tecnicisme botànic *infer* (DFa.). Del seu plural neutre INFĒRA 'locs pregon's (potser pròpiament 'infern'), ve el ribagorçà *infra* 'avenc', que no sé si s'usa en els pobles ribagorçans de llengua catalana, però sí arran del límit lingüístic: a Viu de Campo hi ha la *Infra 'u Raso*, i m'expliquen que «a Senz, en casa Pueyo, hay una *infra* que tiene 10 metros de bucalada» ('una gola ampla de 10 m.'). També a Senz en diuen *una infra*, si bé li donen així mateix el nom d'*Abjén* (que sembla aragonització del cat. *avenc*); per allà prop, és viu, amb el mateix sentit, *cia* (= cat. *sitja*), però a Foradada de Toscar li prefeixen *infra*; a Fuendecampo usen una variant ultracoregida *una imfla, as imflas* (1965).

En forma prefixada *infero-* se'n formen molts compostos tècnics (DFa.). El comparatiu ll. clàss. *inferior*, *-rioris*, manllevat pel cat. *inferior*, que tot just comença a aparèixer als últims decennis del S. xv (Fc. Alegre, *Quesits D'Albert el G.*, M.J. de Galba); *inferioritat*; *inferioritzar*, *-ació*. El superlatiu *infimus* 'el de baix de tot' ja fou imitat, en el *Curial*, com *infim*.

INFEST, mot rar, pres del ll. *infēstus* 'hostil, dirigit contra algú': en català només n'hi ha algun cas escadusser en autors molt llatinitzants de la fi del S. xv.

En cast. *enbiesto* i gall.-port. *enfesto* prengué el sentit de 'dreçat, posat de cap o de potes amunt' (per comparació amb les llances i altres armes que envesteixen) (DCEC/DECH, s. v.), i amb aplicació toponímica, en noms com *Infesta* o *Infiesta*, que designaren indrets escarpats, degué atènyer poc o molt fins als nostres límits, on no es mantingué apel·latiu, però hi ha deixat el nom del poble d'*Anfesta* prop de Ca-

laf; i, a les Viles (Alt Isàvena), un dels vessants més vertiginosos del gegantesc Turbó s'anomena encara avui *La Pala Enfiesta* (1957).

DERIV.: *Infestar* 'omplir de coses o éssers perniciosos' [*Curial*; doc. de 1462, relatiu a la pesta, RLR LII, 1462]; *infestació*.

Infeudar, V. feu *Infibular*, V. fiblar *Infiçar*, V. fita, n. 13 *Inficionar*, V. fer *Infidel*, *infidelitat*, V. fidel (FE) *Infiltració*, *infiltrar*, V. filtre (FELTRE) *Infim*, V. infern *Infingir*, V. fingir *Infinitament*, *infinit*, *infinitat*, *infinitèsim*, *infinitesimal*, *infinitiu*, V. fi 'acabament' *Infinta*, V. fingir *Infirmar*, *infirmer*, *infirmitat*, V. ferm *Infix*, V. fix *Inflació*, *inflaconys*, V. inflar *Inflamable*, *inflamació*, *inflamant*, *inflamar*, *inflamatori*, V. flama

INFLAR, del ll. INFLARE 'bufar a dins (d'una cosa)', 'inflar', derivat de FLARE 'bufar'. □ I.^a doc.: Llull.

«Lo rey fo molt irat de la malaltia de sa filla, qui sa mà havia *inflada* e entuxagada», Llull (*Merav.*, NCL. II, 118). Com que és sobretot en el part. que surt el mot en la literatura medieval, no es pot assegurar del tot que hi figuri en qualitat de verb intransitiu o transitiu, si bé això últim és natural i no hi ha prou raó per posar-ho en dubte; en tot cas els casos de transitiu clar [1375, AlcM], o de l'ús reflexiu que en resulta, són també antics: «PARTS DEL COS --- galta --- la barra en defora --- lo que *se infla* en la galta botant: buca; ---», OPou (*ThPu.*, 247).

D'altra banda crida l'atenció la freqüència de l'ús antic de *inflar* com a verb intransitiu: «Les sues mames, quines penses que són? Cert blanques com a cotó --- buides com bossa de pastor; e après que s'ha vestida e ben cordada la camisa fa-les *inflar* e estar tan plenes, rodones e plantades en lo pits, que sembla que axí sien nades, o que ella sia joveneta de quinze anys; mas no és meravella, car si la pasta fa hom *inflar* manejant, quant més la carn, que és sensible!»; «si dones no fossen estades --- no foren ciutats, castells --- no foren reis, cavallers --- algú no sabera lo moviment dels cels e de les planetes --- ne encercara les operacions amagades de natura, ne sabera per què la mar *infla*, ne en quina manera gita les aigües per les venes de la terra ---», BMetge (*Lo Somni III*, NCL., 127.25 = Ri., 316.27; iv, 149.2).

La mateixa construcció amb l'ús metafòric per 'envar-se': «*inflar*: intumescere, tumeo» (1472, JnEsteve, *Liber Elegantiarum*, 1-3); «no res menys, lo que desflora / les que han purgat; / yo us faré ben avisat / qui pec vos sembla: / molts *inflen*, per una atzembla / que raptaran: / pus savis són los qui sabran / y, callant, cullen», *Colloqui de Dames*, v. 260 (*Canç. Sat. Val.*, p. 253); i també en l'ús metonímic o pregnant, pel qual s'aplica a la persona, en qualitat de subjecte, la inflor de la seva galta bufetejada: «quan lo pare vol corregir son fill qui farà qualque defalliment, e corregir-l'a axí ab uns crits, e indignar-l'a més; mas si-u deyes tot dolçament, digues: —Aytal, has fet tu açò? —Hoc, monsényer. —Ara tu no coneixes que